

Sygn. akt I ACa 546/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Elżbieta Bieńkowska
Sędziowie	:	SSA Beata Wojtasiak SSO del. Przemysław Jagosz (spr.)
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2019 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. P.**

przeciwko **W. P.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 10 maja 2019 r. sygn. akt I C 1992/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 4 050 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą;

III. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku wynagrodzenie adwokat E. L. za reprezentowanie pozwanego w postępowaniu apelacyjnym z urzędu w kwocie 2 700 zł powiększone o należny podatek VAT.

(...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10.05.2019 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku uwzględnił żądanie powódki i w całości pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – pkt V postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8.12.2011 r., wydanego w sprawie II Ns 6045/10. Ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów procesu w kwocie 9 895 zł i

nakazał wypłacić działającemu z urzędu pełnomocnikowi pozwanego wynagrodzenie w kwocie 3 600 zł powiększonej o należny podatek VAT.

Podstawą takiego rozstrzygnięcia było ustalenie, że wskazanym wyżej postanowieniem, dokonując podziału majątku wspólnego stron, zasądzono od powódki na rzecz pozwanego spłatę w kwocie 95 613,08 zł płatną w terminie 18 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym w razie zwłoki w płatności. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 15.01.2012 r., zatem określony nim dług stał się wymagalny z dniem 16.07.2013 r.

Po dacie postanowienia powódka samodzielnie regulowała zobowiązania kredytowe zaciągnięte w trakcie małżeństwa stron, w tym:

- a) zadłużenie na rzecz Banku (...) S.A. w kwocie 115 935,18 zł w okresie od dnia 16.12.2011 r. do dnia 16.10.2015 r. i 53 657,84 zł w okresie od dnia 9.02.2017 r. do dnia 19.11.2018 r.,
- b) zadłużenie z tytułu limitu odnawialnego (tzw. linii kredytowej) w wysokości 35 000 zł – spłacone w dniu 24.05.2012 r. w kwocie 38 423,51 zł,
- c) zadłużenie z tytułu kredytu gotówkowego udzielonego w dniu 13.02.2006 r., spłacone w dniu 24.05.2012 r. w łącznej kwocie 5 593,31 zł.

Ponieważ nie zapłaciła pozwanemu kwoty zasądzonej w wyniku podziału majątku, na jego wniosek zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Na dzień 6.02.2018 r. z tego tytułu była zobowiązana do spłaty 95 613 zł należności głównej, 36 796,50 zł odsetek oraz dalszych odsetek od dnia 7.02.2018 r. w wysokości 13,10 zł dziennie.

Mimo podziału majątku pozwany nadal zamieszkiwał w przyznanym powódce domu przy ul. (...) w B., gdzie zajmował powierzchnię około 50 m², w tym 2 pokoje, aneks kuchenny, łazienkę. Od połowy 2015 r. nie partycypował w wydatkach związanych z zajmowanym lokalem, które w skali miesiąca wynosiły ok. 500 zł (150 zł za media oraz 300-350 zł tytułem korzystania z lokalu).

Pismami z dnia 26.10.2015 r. oraz z dnia 13.02.2017 r. powódka złożyła oświadczenia o potrąceniu swoich wierzytelności z tytułu spłaty wspólnych zobowiązań z wierzytelnością pozwanego z tytułu spłaty majątku wspólnego. Tylko drugie pismo zawierało jednoznaczne stwierdzenie, że suma, co do której zgłaszany jest zarzut potrącenia wynosi 69 929,30 zł.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie I C 437/17 ostatecznie pozbawiono wykonalności pkt V postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8.12.2011 r. do kwoty 28 356,15 zł i oddalono powództwo w pozostałym zakresie. Przyjęto, że:

- a) pismo z dnia 26.10.2015 r. nie zawierało jednoznacznego oświadczenia o potrąceniu i nie konkretyzowało wierzytelności powódki (spłaconych), wobec czego było bezskuteczne;
- b) pismo z dnia 13.02.2017 r. było wystarczająco skonkretyzowane w zakresie dwóch z wymienionych jego treścią wierzytelności:

- z tytułu spłaty kredytu w łącznej wysokości 41 212,29 zł (należnej za okres od 1.11.2015 r. do 1.02.2017 r.)

- z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości w kwocie 7 750 zł;

Pismo z 13.02.2017 r. nie było natomiast wystarczająco skonkretyzowane odnośnie do należności, od której powódka miała spłacić odsetki (za okres od 13.02.2014 r. do 13.02.2017 r.) W konsekwencji przyjęto, że skutecznie została potrącona kwota 28 356,15 zł (1/2 należności kredytowej i wynagrodzenie za bezumowne korzystanie).

W toku sprawy I C 437/17 powódka złożyła kolejne oświadczenie o potrąceniu (datowane na 18.10.2017 r.), które nie było oceniane przez sąd, jako złożone zbyt późno.

Oświadczenie datowane na 18.10.2017 r. obejmowało:

- a) spłatę kredytu hipotecznego w okresie od dnia 14.02.2017 r. do dnia 18.10.2017 r. w łącznej wysokości 22 700,38 zł (kwota przypadająca do zapłaty przez pozwanego stanowiła jej połowę, tj. 11.350,19 zł),
- b) wynagrodzenie za bezumowne korzystanie przez pozwanego z części domu przy ul. (...) w B. wraz z opłatami eksploatacyjnymi w kwocie 6 750 zł, przy czym jako podstawę powództwa w niniejszej sprawie powołano się w odniesieniu do tej wierzytelności na potrącenie bezspornej – uznanej przez pozwanego – kwoty 500 zł miesięcznie za okres od 14.02.2017 r. do 18.10.2017 r., czyli łącznie 4 000 zł (8 miesięcy po 500 zł).

Kolejnego potrącenia powódka dokonała pismem z dnia 26.11.2018 r., obejmując nim kwotę 98 518,84 zł, na którą składały się następujące wierzytelności:

- a) 58 109,07 zł - 1/2 spłaconych wyłącznie przez powódkę rat kredytu w okresie od dnia 9.12.2011 r. (następny dzień po wydaniu postanowienia w przedmiocie podziału majątku) do dnia 31.10.2015 r. (dzień poprzedzający spłacone raty kredytu hipotecznego, które zostały uwzględnione w sprawie I C 437/17);
- b) 15 463,16 zł - 1/2 spłaconych przez powódkę rat kredytu w okresie od dnia 1.11.2017 r. do dnia 30.11.2018 r. (tj. za okres następny po okresie objętym potrąceniem z dnia 18.10.2017 r. (por. akapit wyżej - pkt a);
- c) 21 946,61 zł - 1/2 spłaty linii kredytowej, dokonanej wyłącznie przez powódkę o okresie od listopada 2017 r. do kwietnia 2018 r.;
- d) 3 000 zł - z tytułu bezumownego korzystania przez pozwanego z części nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) oraz opłat eksploatacyjnych z tego tytułu w okresie od listopada 2017 r. do kwietnia 2018 r. w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Wskazane wierzytelności powódka potrąciła z wierzytelnością pozwanego w łącznej kwocie 96 600,55 zł, na którą składały się:

- a) 95 613,08 zł - zasądzone w pkt. V postanowienia SR w Białymstoku z dnia 8.12.2011 r. w sprawie II Ns 6045/10;
- b) 36 796,60 zł - odsetki ustawowe od powyższej kwoty, wyliczone przez komornika sądowego na dzień 6.02.2018 r.;
- c) 3 838,30 zł - odsetki ustawowe od powyższej kwoty za okres od dnia 7.02.2018 r. do dnia 19.11.2018 r. (293 dni x 13,10zł / dzień);

Suma powyższych kwot została pomniejszona o kwotę 28 356,15 zł, uwzględnioną w ramach wyroku wydanego w sprawie I C 437/17, a nadto o kwotę 11 291,28 zł wyegzekwowaną na rzecz pozwanego przez komornika.

Pismo z oświadczeniem o potrąceniu powódka nadała listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru dwojako: na adres przy ul. (...) w B., a także do zakładu pracy pozwanego. Korespondencja spod adresu przy ul. (...) wróciła z adnotacją „zwrot, nie podjęto w terminie”, a w zakładzie pracy pozwanego przesyłkę odebrał inny pracownik w dniu 27.11.2018 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że powódka dokonała spłaty wspólnych bankowych zobowiązań stron w łącznej kwocie 231 635,18 zł, co oznacza, że na pozwanego z tej wysokości przypadła 1/2, tj. 115 817,59 zł.

Pozwany nie kwestionował faktu zaciągania przez strony wspólnych zobowiązań, dokonywania przez powódkę samodzielnych spłat z tytułu kredytów i innych należności, jak również wysokości tych należności. Podnosił natomiast zarzut powagi rzeczy osądzonej w sprawie I C 437/17 i wskazywał, że nie miał możliwości zapoznania się z

oświadczeniem o potrąceniu datowanym na 26.11.2018 r., albowiem w dniach 23-28.11.2018 r. przebywał w szpitalu, później na zwolnieniu lekarskim aż do dnia 19.11.2018r., następnie w dniu 30.01.2019 r. zmarła jego matka, którą opiekował się w ostatnich tygodniach życia. Zaprzeczał, aby osoba, której podpis widnieje na potwierdzeniu odbioru korespondencji skierowanej do niego na adres zakładu pracy, przekazała mu wiadomość o przesyłce. Potwierdził nadto, że adres przy ul. (...) jest aktualnym adresem do korespondencji w postępowaniach sądowych i egzekucyjnych, a pojawia się tam w odstępach dwutygodniowych, chociaż nie zamieszkuje tam co najmniej od końca kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy nie podzielił twierdzenia, że w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej z uwagi na wyrok wydany w sprawie I C 437/17. Wyjaśnił, że podstawą obecnego żądania powódki jest oświadczenie o potrąceniu z dnia 26.11.2018 r., które częściowo obejmuje wprawdzie należności spłacone przez powódkę w okresie od 9.12.2011 r. do 31.10.2015 r., analogicznie jak jedno z oświadczeń badanych w poprzedniej sprawie, niemniej z uzasadnień wydanych tam wyroków wyraźnie wynika, że poprzednie oświadczenie obejmujące te należności nie było wystarczająco skonkretyzowane i sprecyzowane, a w efekcie zawarte w nim potrącenie nie odniosło skutku. W pozostałej natomiast części oświadczenie z 26.11.2018 r. obejmuje należności późniejsze i w żaden sposób nie badane w poprzedniej sprawie.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło, zalicza się m.in. potrącenie. Zgodnie z art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka skutecznie złożyła pozwanemu oświadczenie o potrąceniu z dnia 26.11.2018 r.

Zgodnie z art. 61 § 1 zd. 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią, a skuteczne złożenie oświadczenia następuje także w sytuacji, w której adresat nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać.

Sąd wskazał, że mimo fizycznego nieodebrania korespondencji skierowanej na adres przy ul. (...) w B. pozwany mógł zapoznać się z jej treścią już w dniu pierwszej próby doręczenia, a najpóźniej po okresie dwukrotnego awizowania. Sam pozwany adres ten wskazuje jako adres do doręczeń w toczących się postępowaniach sądowych oraz w postępowaniu egzekucyjnym i - jak sam podał - nie zamierza tego zmieniać.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom, że w dacie skierowania oświadczenia o potrąceniu pozwany przebywał w szpitalu albo nie przebywał w B.. Z maila skierowanego przez pozwanego do córki wynikało, że w dniu 14.11.2018 r. przebywał na oddziale chirurgii - gastrologii w B. i następnego dnia miał mieć zabieg. Na rozprawie pozwany podnosił, że w szpitalu przebywał około tygodnia, uprawnionym jest więc przyjęcie, iż szpital opuścił, zanim jeszcze powódka wysłała do niego oświadczenie o potrąceniu. Ponadto w dniu 3.12.2018 r. w sądzie w Białymstoku złożył pozew o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego.

Odnosząc się do nieprzekazania korespondencji kierowanej do zakładu pracy Sąd wskazał, że wysoce wątpliwym jest, aby pracownica podpisana na potwierdzeniu odbioru – dysponując wiedzą o dłuższej nieobecności pozwanego w miejscu zatrudnienia – zdecydowała się podjąć przesyłkę wobec ryzyka niedoręczenia go właściwemu adresatowi w sposób niezwłoczny.

Sąd przyjął zatem, że oświadczenie z dnia 26.11.2018 r. zostało złożone skutecznie i powódka potrąciła swoje wierzytelności w stopniu przewyższającym jej zobowiązanie objęte pkt. V postanowienia zapadłego w sprawie o podział majątku wspólnego.

Sąd Okręgowy nie podzielił nadto zarzutu pozwanego, że roszczenie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Podkreślił, że niekierowanie przez pozwanego długu powódki do komornika przez kilka lat było jego świadomą i dobrowolną decyzją, natomiast dostrzec trzeba, że powódka była obciążona spłatą wspólnego kredytu hipotecznego (na datę zakończenia postępowania o podział majątku wspólnego - 498 367,95 zł), limitu odnawialnego (35 000 zł) i kredytu gotówkowego 6 000 zł) – przy braku współudziału pozwanego.

W konsekwencji powództwo zostało uwzględnione na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z art. 98 k.p.c. pozwanego obciążono kosztami procesu na rzecz powódki, a o wynagrodzeniu jego pełnomocnika ustanowionego z urzędu orzeczono po myśli § 8 pkt 6 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zarzucając naruszenie:

1) przepisów postępowania, które miało wpływ na jego wynik:

a) art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 498 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że oświadczenie o potrąceniu, na które powoływała się powódka, skutecznie wygasilo jej zobowiązanie,

b) art. 365 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie zarzutu powagi rzeczy osądzonej, podczas gdy zgłoszenie zarzutu potrącenia w poprzedniej sprawie i rozstrzygnięcie w tym zakresie stworzyło taki właśnie stan,

c) art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 5 k.c. przez ustalenie, że roszczenie powódki nie stoi w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, podczas gdy świadczy o tym obecna sytuacja pozwanego w powiązaniu z tym, że przez kilka lat czekał na dobrowolną spłatę długu ze strony powódki,

2) prawa materialnego, tj. art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 6 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że powódka udowodniła skuteczność oświadczenia o potrąceniu z dnia 26.11.2018 r., podczas gdy nie udowodniła doręczenia tego oświadczenia pozwanemu, w sytuacji, w której pozwany zaprzeczał, aby miał rzeczywistą możliwość zapoznania się z jego treścią z uwagi na zwolnienie lekarskie, pobyt poza miejscem zamieszkania oraz kilkuletnie pozostawanie pod opieką poradni zdrowia psychicznego wobec zdiagnozowanych stanów depresyjnych i uzależnienia od alkoholu.

W konsekwencji skarżący wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu oraz przyznanie pełnomocnikowi nieopłaconych kosztów zastępstwa procesowego wykonywanego z urzędu.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Sąd pierwszej instancji właściwie ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie prawidłowo ocenionych dowodów i bezspornych w przeważającej mierze twierdzeń stron, wobec czego te oceny i ustalenia Sąd Apelacyjny przyjął za własne.

Sąd pierwszej instancji słusznie przyjął, że przedmiot niniejszej sprawy nie jest tożsamy z przedmiotem postępowania w sprawie I C 437/17 Sądu Okręgowego w Białymstoku i nie ma w związku z tym powagi rzeczy osądzonej. W

wymienionym postępowaniu ocenie poddano bowiem inne niż powoływane obecnie oświadczenia o potrąceniu i wyraźnie wskazano, że tylko jedno z nich (z 13.02.2017 r.) było wystarczająco skonkretyzowane, częściowo skuteczne i objęte ówczesnym powództwem w odpowiednim terminie. Oznacza to, że obecnie powódka mogła powołać się na potrącenia, które nie były oceniane w poprzedniej sprawie, jak również potrącenia dokonane po jej zakończeniu. Tak też uczyniła w pozwie, powołując się w części na nieoceniane poprzednio oświadczenie o potrąceniu z dnia 18.10.2017 r. oraz na nowe oświadczenie z dnia 26.11.2018 r. W tym stanie rzeczy nie doszło zatem do naruszenia przepisu art. 365 k.p.c. i zarzut pozwanego w tym zakresie nie mógł zostać uwzględniony.

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się również naruszenia pozostałych wskazanych w apelacji przepisów.

Za prawidłowe i zgodne z przepisami art. 61 § 1 k.c. oraz art. 498-499 k.c. należy bowiem uznać stanowisko, że oświadczenie o potrąceniu, jako oświadczenie woli kierowane do innej osoby (art. 499 k.c.), aby wywarło skutek w postaci umorzenia wierzytelności (art. 498 § 2 k.c.), musi zostać złożone w taki sposób, aby jego adresat mógł się z nim zapoznać (art. 61 § 1 k.c.). Słuszne jest również wskazanie, że adresat nie musi faktycznie zapoznawać się z treścią takiego oświadczenia, gdyż wystarczające jest stworzenie mu takiej możliwości. Wysłanie pisemnego oświadczenia o potrąceniu na adres do korespondencji i na adres zakładu pracy niewątpliwie taką możliwość pozwanemu stworzyło. Zadaniem pozwanego było ewentualne wykazanie, że nie mógł z tej możliwości skorzystać z przyczyn od siebie niezależnych. Przedstawione przez niego twierdzenia i dowody nie dają jednak podstaw do takiego wniosku. Do okoliczności związanych z pobytem w szpitalu i zwolnieniem lekarskim wyczerpująco odniósł się Sąd pierwszej instancji, a odnośnie do wyjazdu pozwanego z B., opieki nad chorą matką i jego stanu zdrowia zauważyć należy, że fakty te nie wyłączały możliwości odbierania korespondencji. Po pierwsze, skoro w tym samym czasie pozwany konsekwentnie wskazywał adres przy ul. (...) jako swój adres korespondencyjny w postępowaniach sądowych, uprawnionym jest przyjęcie, że miał zapewnioną realną możliwość podejmowania kierowanych tam przesyłek. Po drugie, skoro przesyłka z oświadczeniem o potrąceniu, adresowana na jego nazwisko, została odebrana w zakładzie pracy, uprawniony jest wniosek, że mógł ją odebrać stamtąd w każdym czasie po upływie zwolnienia lekarskiego, nawet przy okazji czynności związanych z zakończeniem stosunku pracy. Po trzecie wreszcie, nie wykazano, aby stany depresyjne i uzależnienie, z przyczyny których pozwany leczy się od 2007 r. (por. dokumenty dołączone do apelacji), uniemożliwiały mu odbiór korespondencji akurat w tym właśnie czasie, kiedy zostało wysłane pismo z 26.11.2018 r. i oczekiwało na odebranie w placówce pocztowej.

Jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji, bez znaczenia dla skuteczności oświadczenia o potrąceniu jest natomiast to, czy pozwany rzeczywiście się z nim zapoznał. Już chociażby z tej przyczyny zbędne było przesłuchanie świadków wnioskowanych w apelacji na okoliczność pobytu pozwanego poza B., niezależnie od tego, że wnioski w tym zakresie były spóźnione, gdyż nie wykazano żadnych przeszkód, które uniemożliwiałyby zgłoszenie ich wcześniej.

Strony nie pozostawały w sporze co do istnienia potrącanych wierzytelności, ich wysokości oraz tego, że suma wierzytelności powódki objętych oświadczeniami o potrąceniu, na które powoływał się pozew, przewyższały wierzytelności pozwanego objęte kwestionowanym tytułem wykonawczym.

W konsekwencji, skoro oświadczenie o ich potrąceniu zawarte w piśmie z 26.11.2018 r. zostało złożone w sposób umożliwiający pozwanemu zapoznanie się z nim, zgodnie z art. 498 § 2 k.c. jego skutkiem było wzajemne umorzenie wierzytelności stron do wysokości niższej wierzytelności pozwanego. Umorzenie wierzytelności wskutek potrącenia oznacza wygaśnięcie zobowiązania, a tym samym stanowi jedną z przewidzianych w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. przesłanek pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego dotyczącego tego zobowiązania. Sąd pierwszej instancji właściwie zatem zastosował wskazany przepis pozbawiając wykonalności pkt V postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8.12.2011 r.

Wbrew twierdzeniom pozwanego nie doszło również do naruszenia art. 5 k.c. Analiza okoliczności sprawy nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, że roszczenie powódki stanowi sprzeczne z zasadami współżycia społecznego nadużycie przysługującego jej prawa. Dostrzec trzeba, że potrąceniu uległy wierzytelności powstałe w związku z ustaniem

małżeństwa stron i podziałem wspólnego majątku. Powódka miała spłacić pozwanego w zamian za przyznany jej majątek, jednak podjęła również ciężar spłaty długów zaciągniętych wspólnie w trakcie małżeństwa. Przyjęcie, że jej obecne żądanie nie zasługuje na ochronę, oznaczałoby jednocześnie, że nie może domagać się od pozwanego tego, co powinien jej zwrócić z tytułu spłaty wspólnych długów. Takie postawienie sprawy nie zasługuje na akceptację, gdyż w istocie preferowałoby jednego dłużnika kosztem drugiego i sprzeciwiało się istocie instytucji potrącenia jako jednego ze sposobów wzajemnego rozliczenia zobowiązań. Nie usprawiedliwia tego również okoliczność, że pozwany przez dłuższy czas czekał na spłatę, zanim skierował sprawę na drogę egzekucji. W tym czasie bowiem nadal korzystał z majątku, którego dotyczyła spłata, nie ponosił przy tym na bieżąco związanych z tym obciążeń. Nie ma zatem wystarczających przesłanek, by uznać, że zachowanie powódki, zmierzające do wzajemnego rozliczenia stron, było sprzeczne z jakimikolwiek zasadami współżycia społecznego.

W konsekwencji, apelacja pozwanego jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 386 k.p.c.

Wobec oddalenia apelacji, na zasadzie art. 98 k.p.c. na rzecz powódki zasądzono zwrot kosztów procesu za instancję odwoławczą, które obejmowały wynagrodzenie jej pełnomocnika w stawce minimalnej (4 050 zł) wynikającej z § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na wynik postępowania apelacyjnego pełnomocnikowi pozwanego ustanowionemu z urzędu przyznano od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku wynagrodzenie w stawce wynikającej z § 8 pkt 6 w związku z § 16 ust. 1 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, a nadto powiększonej o stawkę należnego podatku od towarów i usług - zgodnie z § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

(...)